І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 6, 1960 No. 65. VOL. LXVII.

ЗДА — НАЙМОГУТНІША З УСІХ НАЦІЙ СВІТУ — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

Вашингтон. — Виступаючи в понеділок дня 4 квітня ц. р., напередодні правиборів у Висконсин, президент Айзенгавер заатакував гостро демократичних критиків оборонної політики уряду. Президент промовляв на республіканському зібранні, що в ньому брали участь головним чином жінки, і в своїй промові назвав опонентів здійснюваної під його проводом політики „іґнорантами" і „сліпими людьми", особливо тих, які твердять, що ЗДА опинилися позаду Совєтського Союзу у своєму оборонному плянуванні і підготові. „З'єдинені Держави Америки — заявив Президент — під сучасну пору є найсильнішою державою світу і тільки іґноранти і сліпі люди можуть твердити інакше". Атакував президент Айзенгавер демократів також і за їхню дискредитацію інших ділянок урядової політики, зокрема за намагання уряду збалянсувати бюджет і дотримуватися фіскальної відповідальности. „Деякі з наших опонентів, — казав він — переконані, що не можна розв'язати жадної проблеми, хіба тільки з допомогою субсидії і що на всі суспільні й економічні труднощі можна знайти лік тільки в державній скарбниці". В дальшій своїй промові Айзенгавер висловив свою беззастережну підтримку для Ричарда М. Ніксона, як республіканського кандидата на президента. Згадуючи кандидатуру М. Ніксона в 1952 році на віце-президента, Айзенгавер ствердив, що той вибір був добрий і що ніхто не жалує тепер своєї тодішньої підтримки для Ніксона, який з того часу — протягом восьми літ — набув ще більше досвіду в державному керуванні і то в час найбільш незвичайний в усій американській історії. Згідно з характеристикою през. Айзенгавера, Ніксон є людиною великої гідности і глибокої віри, державним мужем із видатною інтеліґенцією і широким знанням проблеми й особистостей в міжнародному житті. Але, що найважливіше, Ніксон — на думку Президента — має безцінне обдарування — почуття гумору, що є доконечним у політиці. Справи республіканської кандидатури на нового віце - президента Айзенгавер у своїй промові не торкався, але ж під час зібрання було назване прізвище сенатора Голдвотера, як евентуального кандидата республіканської партії на становище віце - президента ЗДА. У своїй промові президент Айзенгавер висловив глибоке переконання у перемогу республіканської партії у президентських виборах.

Палата прийняла законопроєкт про допущення 5,000 втікачів

Вашингтон. — 4-го квітня Палата Репрезентантів ухвалила законопроєкт, згідно з яким могло б прибути до ЗДА коло 5,000 політичних втікачів із Европи. Тепер цей законопроєкт відіслано до Сенату. В Палаті не було довгої дискусії, але на основі того, що сказано в цій справі, ясно, що Палата не хоче цього року займатися урядовим пляном про поширення іміґраційного закона. Голова Іміґраційної Комісії конґресмен Френсіс Волтер сказав, що не має виглядів на те, щоб цього року розглядати проєкт Айзенгавера, бо комісія хоче вивчити, чи ЗДА зможе абсорбувати те збільшене число іміґрантів, яке пропонує Президент. Згідно з прийнятим законопроєктом, генеральний прокуратор мав би право впродовж двох років допускати на пробу політичних іміґрантів. Таким способом до ЗДА могло б прибути коло 5,000 нових іміґрантів - втікачів поза нормальними квотами.

Всі кандидати підтримують Айзенгавера в справі атомових проб

Вашингтон. — Всі кандидати заявили публічно, що вони, якщо б були вибрані на президента ЗДА, то підтримуватимуть політику президента Айзенгавера в справі встановлення мораторіюму для спроб також і з малою нуклеарною зброєю. Таке саме становище зайняв в окремому листі до Президента сенатор Джан Ф. Кеннеді. Подібно висловився вже давніше, а тепер повторив своє становище сенатор Гюберт Г. Гомфрі. За цими двома демократичними кандидатами пішли і дальші два сенатори, які ще не зголосили своєї кандидатури, але які є можливими кандидатами: сенатор із Тексасу Линдон Б. Джансон і сенатор із Мізурі Стюарт Саймінґтон. Від республіканців є єдиний кандидат — віце-президент Ричард М. Ніксон, який підтримує вповні політику Айзенгавера в справі припинення пробних атомових експльозій.

Імпорт ЗДА в лютому збільшився на 13 відсотків і становив $ 1,287,000,000

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що в лютому ц. р. імпорт ЗДА становив $1,287,000,000 і був на 13% більший як в січні ц. р. і на 15% більший як в лютому 1959 року. Також і експорт ЗДА в лютому ц. р. збільшився в порівнянні з січнем ц. р., але збільшення імпорту було більше, і внаслідок цього торговельна надвишка в лютому ц. р. становила тільки $217,000,000, а в січні ц. р. вона виносила $346,000,000. Та все ж таки навіть зменшена лютнева торговельна надвишка в сумі $217 мільйонів є на багато більша від пересічних торговельних місячних надвишок в 1959 році, які виносили тільки по $94 мільйони. Департамент торгівлі висловлює надію, що в цьому році буде дальша поправа в напрямі до збалянсування долярового руху з закордоном, це значить, що сума виплачуваних долярів за кордон не буде на багато більша від тієї суми долярів, що їх ЗДА дістануть від закордону.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Айзенгавер** в суботу 2-го квітня приймала в Білому Домі 2,000 республіканських жінок, які прибули до столиці на свою конференцію. Ці жінки прибували групами по 400 до Білого Дому, де їх вітала пані Айзенгавер, а після того вони переходили до двох заль, де їх гостили чаєм, кавою та солодким і сендвічами.

● **Пані Френклін Д. Рузвелт**, вдова по президенті, в неділю, 3-го квітня мала автовий випадок в Ню Йорку, під час якого вискочила їй кісточка в нозі і вона ходила з милицями, але це не припинило її зайняття того дня, бо 75-річна колишня перша леді „не мала часу тим турбуватися", не знає навіть прізвища автоводія, який її поранив. Вона мала промовляти в трьох місцях і виконала свої зобов'язання, після того, як лікар забандажував їй ногу.

● **Секретар Білого Дому Дж. С. Гаґерті** у вівторок 5. квітня від'їхав до Москви і Токіо, щоб там обговорити справу візити президента Айзенгавера до тих держав, яка має відбутися від 10—20 червня ц. р. Гаґерті сказав, що ще не знає, чи Президент відвідає ще якісь інші держави, бо Айзенгавера запросили до себе Південна Корея і Філіпіни.

ЗДА ділитимуться метеорологічними даними „Тироса" з цілим світом

Вашингтон. — Заступник адміністратора Крайової Аеронавтичної Аґенції д-р Г. Л. Драйден повідомив, що ЗДА ділитимуться інформаціями, які метерологічний сателіт „Тирос I" надсилає з космічних просторів, із всіми державами світу. Це будуть робити за посередництвом Світової Метеорологічної Організації, яка діє при Об'єднаних Націях. Покищо працівники аеронавтичної адміністрації і федерального бюра погоди займаються відчитуванням тих фотографічних знімок, які досі надіслав сателіт „Тирос I", що від 1-го до 4-го квітня вислав на Землю коло 1,200 світлин, на яких є хмари над різними районами Землі: як ССCР, комуністичний Китай, Південна Америка, ЗДА, Канада та інші. Директор бюра погоди у Вашингтоні д-р Гаррі Векслер заявив із захопленням: впродовж однієї ночі ми стали багатіями зі звичайних прошарків щодо вістей про виникання хмар і бур. Він казав в конґресовій комісії, що ці метеорологічні сателіти зможуть передбачати кожну більшу бурю на Землі, бо повідомлятимуть про концентрацію хмар над певними районами. Досі є вже така маса інформацій, що немає науковців, які зразу могли б їх вияснити. Науковці говорять про те, що треба буде зовсім змінити дотеперішній спосіб передбачування погоди, бо сателіт „Тирос I" направду „зреволюціонізував" метерологію.

Крайова Академія Наук вимагає, щоб геолог летів першим на Місяць

Вашингтон. — Окремий комітет при Крайовій Академії Наук вимагає, щоб між першими науковцями, які полетять на Місяць, був геолог-спеціяліст від твердих скель. Цей комітет видав звіт, в якому пишеться про те, що геолог міг би встановити на Місяці, з чого та плянета збудована, бо це кинуло б багато світла на виникнення нашої Землі. Цей науковець мусів би бути знавцем мінералів, щоб міг досліджувати склад Місяця. Він повинен би розумітися також на метеоритах. Цей звіт виготовив власник нагороди Нобеля професор Каліфорнійського університету д-р Гаралд С. Юрі.

Письменник Олексій Сацюк помер у Шикаґо

Шикаґо. — В неділю дня 3-го квітня ц. р., увечері помер тут, декілька днів після відбуття важкої операції український письменник Олексій Сацюк, автор багатьох повістей, п'єс і збірок оповідань. До війни 1939 року Покійний був адвокатом на Волині. За свою суспільно - політичну діяльність був переслідуваний польським та большевицьким окупантами, поділяючи разом з багатьома іншими українцями з Волині долю політичних в'язнів польських і большевицьких тюрем. На Волині і потім на еміґрації в Зальцбурґу та в Буенос Айресі в Південній Америці Олексій Сацюк брав активну участь у суспільно - громадському житті і зокрема був головою Спілки українських науковців, літераторів і мистців в Арґентині. До ЗДА переїхав з Арґентини перед двома роками і працював в Шикаґо мовним редактором місячника „Овид" і книжкових видань, публікованих Видавництвом М. Денисюка. Співпрацював у багатьох крайових і й еміграційних літературно - мистецьких журналах. Перебуваючи в Буенос Айресі переклав українською мовою велику повість видатного арґентинського письменника Рікардо Гуйральдеса п. н. „Дон Секундо Сомбра". Останніми місяцями закінчив свою нову повість, видання якої приготовляє В-во М. Денисюка. Залишив Олексій Сацюк дружину і двох синів, активних у Пласті.

Виступ Капелі Бандуристок-сумівок у Шикаґо пройшов із успіхом

Шикаґо. — В суботу дня 2-го квітня ц. р., відбувся тут в авдиторії школи ім. Шопена концерт Капелі бандуристок - сумівок Осередку СУМА ім. П. Орлика в Дітройті. Проходив концерт, уже другий з черги на терені Шикаґо, під мистецьким проводом дириґента п. Потапенка. Виступила Капеля із новим репертуаром і в програму її концерту, що тривав майже дві години, входили українські народні, стрілецькі та повстанські пісні. Виступали бандуристки із власними бандурами і в оригінальних народних одягах. Численно зібрані присутні прийняли виступ Капелі дуже тепло, вимагаючи надатків. Концерт був улаштований під протекторатом Ліґи Американців Українського Походження. Місцевий Осередок СУМА ім. М. Павлушкова приймав після концерту учасниць Капелі окремим прийняттям у власному домі. Дохід з концерту призначено на закуп нових бандур.

Нагороду „Оскара" одержали Сімон Сіньйорет і Чарлтон Гестон

Сімон Сіньйорет

Чарлтон Гестон

Голливуд. — В понеділок дня 4 квітня ц.р. відбулася тут урочистість проголошення нагород „Оскара", уділених за 1959 рік. Найкращим фільмовими артистами були найменовані артистка Сімон Сіньорет за свою ролю у фільмі „Кімната на піддаші" і Чарлтон Гестон за свою ролю у фільмі „Бен Гур". Цей фільм, що його визнано найкращим фільмом 1959 року, відзначений досі найбільшою кількістю нагород, бо за ролі, виконані в ньому, признано досі 11 Оскарів. Дальші нагороди признано артистці Шеллі Вінтерс за її ролю у фільмі „Щоденник Анни Франк" і Гю Гріфіттові за його ролю у фільмі „Бен Гур". Продуцент Вільям Вайлер одержав свого третього „Оскара" за фільм „Бен Гур".

Гертер закидає Хрущову стосування двох мірок супроти народів світу

Шикаґо. — Нікіта Хрущов сказав недавно, що „кожний нарід має право до самовизначення". Але він стосував цей вислів тільки до народів Азії, які були під чужим пануванням. Зате він відмовляє того самого права 17-мільйонам німців у Східній Німеччині і Східньому Берліні. Цей закид зробив державний секретар Крістіян Гертер у своїй промові на Крайовій конвенції радіонадавців у Шикаґо, в минулий понеділок 4 квітня ц. р. Гертер таврував Хрущова за повторювання раз-у-раз погрози, що коли Захід не погодиться на розв'язку німецької проблеми за совєтською рецептою, то Совєти заключать сепаратний мир із Східньою Німеччиною. Хоч Хрущов — сказав Гертер — не зв'язував тієї своєї погрози з ніякими термінами, проте само повторювання її погіршує міжнародну атмосферу й утруднює порозуміння. Гертер вказав на німецьку проблему, як на одну з найважливіших у нинішньому міжнародному світі. Він палко боронив канцлера Аденауера проти совєтських лайок і закидів, прославлюючи Аденауера за „конструктивний провід у політиці, що завела дійсний демократичний лад і справедливість" в Західній Німеччині. Щодо останньої візити англійського прем'єра Мекміллена в Америці, то Гертер назвав англо - американське порозуміння в справі припинення атомових дослідів за „історичне" — якщо його приймуть Совєти. Але власне „найближчий крок належить Совєтам" заявив Гертер.

Не виключають дальшого погіршення взаємин між Англією і Зах. Німеччиною

Бонн. — Взаємини між Англією і Західньою Німеччиною погіршилися до того ступня, що німецькі часописи не виключають послаблення цілого західнього оборонно - політичного союзу внаслідку взаємних англійсько - німецьких жалів і оскаржень. Німці закидують англійцям, що вони готові їх „продати", щоб тільки задовольнити Совєти і дістати „міраж миру". Вони покликуються на факт подорожей англійських політиків і господарників до Східньої Німеччини й виголошування там милих для комуністів промов з одночасним оминанням Західньої Німеччини та говоренням про неї, як про край „нацистів". Ці настрої проявились на останній річній Англо - німецькій Конференції, яку скликують приватні особи, але яка з уваги на численну участь парляментарних послів і осіб з господарського світу має пів-офіційний характер. Однаково англійські консерватисти, як соціялісти переконували німців, що треба визнати існуючий стан „двох Німеччин" задля здобуття безпеки Берліну. Таке становище озлобило всіх німців без уваги на партії, при чому навіть соціялістична „Ноє Райн Цайтунг" страшенно обурилась на англійців, які є „сліпі на правду". Англійці не всилі забути німцям бомбардування Англії за останньої війни, а німці не можуть зрозуміти, що можна зберігати військово-політичний союз, опертий на розумі, а не на сантименті.

У Південній Африці поліція зганяє батогами муринів до праці

Кейптавн. — У столиці Південно-африканської Унії поліція вживала в минулий понеділок коротких батогів, палиць і крісів для розпорошування муринів, що збірались на вулицях, та у силуванні їх вертатись до праці. Тисячі муринів, озлоблених брутальними засобами, що ними користується біло-націоналістичний уряд у проводженні своєї расистської політики, продовжують страйкувати. Воно відбивається дуже погано на південно-африканському промислі, залежному в першу чергу від муринської робочої сили. Поліція оточила муринські дільниці, вривалась до домів і важкими побоями намагалась примусити муринів перервати спонтанний страйк. За газетними повідомленнями — сотні важко побитих муринів зголосились до шпиталів, де швидко забракло бандажів для перев'язування ран. Командант поліції признав, що дістав наказ від уряду загострити поведення супроти муринів, які швендяються бездільно по вулицях, причиняючись до напруження атмосфери, та сторонять від праці.

У Ню Йорку завершено підготову Академії „Шевченко у слові і пісні"

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 10-го квітня ц. р., у залі „Вашингтон Ірвінг Гай Скул" відбудеться Шевченківський концерт - академія під назвою „Шевченко у слові і пісні". Цей цьогорічний Шевченківський вечір, організований Науковим Т-вом ім. Т. Шевченка і Комітетом Об'єднаних Американсько - українських організацій в Ню Йорку, буде відхилятись від дотеперішнього стандарту таких концертів - академій. Вечір буде складатися з двох частин. На першу складуться два Гимни, святочна промова Дм. Галичина і кантата для мішаного хору Б. Кудрика „Вибір Гетьмана", у виконанні хору „Думка", під керівництвом Л. Крушельницького, з В. Баранським, як солістом, та при двох фортепіянах з Р. Стецурою і Е. Чапельською. Другу частину вечора виповнять рецитації, частинно сценізовані, у виконанні 8-ох членів — чотирьох артисток і чотирьох артистів — Українського Театру в Америці. Поставою зайнялась Олімпія Добровольська. Супровідне слово про „Шевченкові заповіти свободи і любови" пера Юрія Лавриненка, відчитає Йосиф Гірняк, який продеклямує також „Кавказ". Рецитації охоплять три поеми і три ліричні вірші Шевченка, як також „Заповіт" у супроводі хору „Думка". Ця рецитаційно-сценічна частина буде більш-менш відповідати характерові недавнього вечора, що його Український Театр в Америці присвятив Іванові Мазепі, який публіка зарахувала до найкультурніших наших імпрез за минулі роки в Ню Йорку. Тому цей найближчий Шевченківський концерт - академія викликує велике заціkавлення серед громадянства.

Новий український часопис почав виходити в Клівленді

Клівленд. — З датою 27-го березня ц. р., появилося тут перше число часопису „Соборник", загальногромадського двотижневика українців стейту Огайо. На зміст першого числа склалися статті про Шевченка, про 30-ті роковини процесу Спілки Визволення України та інші. У „Слові до читачів" стверджується, що „Соборник" буде виходити з тією метою, щоб „усі творчі кроки нашого українського життя в Огайо знайшли свій правдивий всебічний відбиток на сторінках газети". „Соборник" має бути загальноукраїнським соборницьким часописом. Видає його Видавнича Спілка „Батурин" і за головного редактора підписує Аскольд Ємець та за технічного редактора Олександер Стасюк.

СССР ЗНОВУ ВИМАГАЄ СКАСУВАННЯ ЗАМОРСЬКИХ БАЗ ЗДА

Женева. — Совєтський віце-міністер закордонних справ і голова совєтської делеґації на 10-членній конференції розброєння у Женеві, скликавши в понеділок 4 квітня пресову конференцію рішуче відкинув західній внесок, щоб переговори про міжнароднє роззброєння розпочати від договору проти висилання у сферичні простори штучних сателітів із атомовими бомбами. Совєти — казав Зорін — вбачають в отій західній пропозиції бажання З'єдинених Держав позбавити совєтський Союз його переваги, яку він ніби має саме в ділянці сферичних дослідів. Зорін пригадав, що 15 березня 1958 року Совєти запропонували Америці дійти до порозуміння щодо заборони висилання в сферичні простори атомових ракет чи пак штучних сателітів з атомовими бомбами поруч із скасуванням американських заморських баз, але Америка тоді відкинула цей совєтський внесок. Він повторив тепер його знову, знову наполягаючи на скасування американських заморських баз, які є підставою західньої оборонної системи та найбільшою ґарантією проти загрози совєтської аґресії. Зорін знову заявив, що єдиною підставою для переговорів про міжнароднє роззброєння має бути проєкт Хрущова на „генеральне і тотальне" роззброєння протягом чотирьох років. Поки західні держави не погодяться у принципі на той проєкт і не почнуть переговорювати про договір, що передбачив би „тотальне і генеральне" роззброєння — Совєти не будуть розглядати ніякого західнього проєкту. Щойно після устійнення, як має бути переведене міжнароднє роззброєння і в яких термінах воно має відбуватися, Совєти готові переговорити про „ефективну міжнародну контролю в усіх ступнях", — казав Зорін. Це становище — за коментарями преси — суперечить західньому становищу, яке вважає, що всякі розмови про роззброєння без згори передбаченої і докладно виготовленої міжнародної контролі — це пуста балаканина без практичної користи. — Хоч ця заява Зоріна ствердила два існуючі в Женеві взаємно суперечні становища, проте — за коментарями західньої преси — не слід вважати, що конференція роззброєння зайшла в сліпий кут та що їй грозить вже тепер розбиття. Справа міжнародного роззброєння буде предметом нарад конференції „на вершинах" 16 травня ц. р. у Парижі. Крім цього, у Женеві ще не поведено тайних закулісових нарад. Ото ж ця остання заява Зоріна ніби належить до ряду „вступних маневрів", які відбуваються головно для манiфестаційних і пропаґандивних цілей. Хоч Захід ставиться найбільш скептично до всіх совєтських балачок про роззброєння, проте дійсні совєтські заміри можна буде ствердити щойно згодом, підчас і після конференції „на вершинах" — твердять західні обсерватори.

Переговори про Кипр усе ще відбуваються в атмосфері кризи

Нікозія. — Переговори між Кипром та Англією все ще не перебороли кризи, яка настала внаслідок гострої суперечности поглядів на величину й адміністрацію англійської військової бази на тому середземноморському острові. Англійці зажадали дати їм 120 кв. миль під летунську базу, а лідер кипрських греків архиепископ Макаріос погоджувався найбільше на 80 кв. миль. Тоді лідер турецької меншини на Кипрі д-р Фазіль Кучук запропонував, як компроміс, 100 кв. миль, але Макаріос відкинув цю суґестію і погрожує, що він зірве взагалі весь Женевсько-лондонський минулорічний договір, за яким Англія, Греція і Туреччина погодились на перетворення Кипру у самостійну державу. Знову ж названий вище кипрсько-турецький діяч звертає увагу, що ця нез'ясована політична ситуація має препогані наслідки на економічний стан на Кипрі, бо з призначенням для Англії військових баз пов'язані поважні грошові дотації для Кипру, що їх тепер Англія не платить.

Японія і Південна Корея відновлюють торговельні взаємини

Токіо. — Японія і Південна Корея погодились в минулий понеділок відновити торговельні взаємини, припинені Південною Кореєю 15 червня мин. року у зв'язку з репатріяційною акцією, що стосувалась корейських втікачів і вивезених до Японії на роботи корейських громадян, ще з часу останньої війни. Коло 5,000 корейців зголосились до повороту до Північної Кореї під комуністичний режим а Японія перевела ту репатріяцію під наглядом делеґатів Міжнародного Червоного Хреста всупереч протестам збоку Південної Кореї. Від того часу Японія зробила кілька жестів супроти Південної Кореї, які доказували її добру волю, м. ін. відіслала забрані в Кореї під час її окупації корейські мистецькі скарби. 15 квітня ц. р. мають початися переговори між Південною Кореєю і Японією про встановлення нормальних дипломатичних взаємин. Хоча обидві сторони заперечують це, проте газети підтримують своє твердження, що цей зворот у корейсько - японських взаєминах прийшов під натиском збоку американської дипломатії, яка хоче довести до єдиного фронту всіх антикомуністичних держав на Далеко Сході.

У СВІТІ

● **Між Англією і Францією** буде збудований міст над Каналом Ля Манш, найбільший і найширший з існуючих у всьому світі. Він буде довгий на 21 милю, широкий на 110 стіп, а його луки будуть простягатись на 740 стіп, за винятком двох луків, що матимуть по 1,500 стіп кожний. Будова мосту триватиме 5 років і коштуватиме 560 мільйонів долярів, на які складеться американсько - англійсько - французький капітал. Американська фірма поставить фундамент, а сам міст будуватимуть англійці й французи. Це буде міст для залізниці, 5 автомобільних ліній і дві лінії для мотоциклів та роверів. Попід міст зможуть плисти кораблі висотою „Квін Мері".

● **В Етіопії** цісар Гайле Салассі пробує перевести радикальну хліборобську реформу при помочі совєтських тракторів і чеських господарських машин. Совєти вислали вже з Одеси трактори до Етіопії на вартість 100 мільйонів дол., а ЧСР доставлять інші сільсько-господарські машини вартістю 10 мільйонів дол. Етіопський уряд продаватиме їх своїм хліборобам на 3-річні сплати. Тепер все ще в Етіопії управляється землю дерев'яними плугами, в які запряжені в цілій тій країні коло 4 до 5 мільйонів волів.

● **Західньо - німецький канцлер** Конрад Аденауер закінчив свої відвідини в Японії, довівши до затіснення дипломатичної та господарської співпраці між Німеччиною і Японією. У спільному комунікаті говориться про те, що супроти німецького народу мусить бути застосоване те саме право самовизначення, що його стосується супроти інших народів (за винятком східньо - европейських, поярмлених Москвою).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Туристи і пашпорти до СССР

Большевики придумали новий трюк, який має характеристичні риси їх поведінки в усіх справах: назверх робити враження лібералізму й толеранції, а насправді мати на увазі суто поліційні цілі. У даному випадку йде про пашпорти для емігрантів із уярмленого большевиками европейського Сходу, які хотіли б відвідати залишених там своїх рідних. Відомо, що хоч мало є таких емігрантів, які не мали б бажання поїхати до „старого краю", побувати у місцевості, де вони провели свою молодість, і обняти своїх рідних чи бодай колишніх приятелів, водночас ще менше є таких, які зважуються на такий крок. Їх зупиняє перед цією подорожжю страх не тільки за себе, але й за тих, кого вони хотіли б відвідати. Може відразу нічого їм і не сталося б, але вони напевно попали б на список тих, що „мають зв'язки з закордоном", з „ворогами народу". І при першій же зміні внутрішньої політики записані в отакому списку гірко поплатяться за приємність побачитись з кревними і поговорити з ними.

Новий совєтський розпорядок ніби йде назустріч емігрантам, які хочуть їхати до СССР як відвідувачі - туристи. Він говорить про колишніх совєтських громадян, що проживають за кордоном, з погляду совєтського законодавства, яке всіх тих, що народились на території, опанованій тепер большевиками, вважає за совєтських громадян, хоч би вони й одного дня не перебували під совєтською владою. Щоб додати відваги емігрантам їхати у відвідини до СССР, большевики створюють для них „леґальну базу", яка нібито має забезпечити їм ґарантію, що вони не тільки поїдуть до СССР, але й повернуться звідтіль. Такою леґальною базою має бути офіційне відкликання відвідувачем - туристом його совєтського громадянства, якщо він уже є громадянином іншої держави і може дістати її закордонний пашпорт, — або отримання совєтського т. зв. консулярного пашпорту для „бездержавних" на подорож туди й назад. Совєтський уряд вже ніби вислав до туристичних аґенцій два формулярі, для двох категорій емігрантів -туристів: на відкликання совєтського громадянства і на видачу консулярного совєтського пашпорту для бездержавних. Офіційне позбавлення громадянства має переходити через Верховний Совєт СССР. Як довго триватиме така процедура — виявить щойно практика.

Дійсна совєтська інтенція такого розпорядку вилазить, як шило з мішка, з характеру запитів на тих формулярах. Ось так, особа, яка відкликує своє совєтське громадянство, чи бездержавна особа, яка була совєтським громадянином, має пояснити, „в яких обставинах" вона залишила СССР, чи пак територію, що тепер належить до СССР, чому не хоче бути совєтським громадянином і т. п. Ясно що ні один політичний емігрант, якщо хоче дістати візу на в'їзд до СССР, не може відповісти на ті запити дійсною правдою; що він не хотів жити під совєтським режимом, що втік, бо волів піти на скитання, як жити в умовинах національної неволі і комуністичного тоталітаризму, — що теперішнє своє громадянство вільної західньої країни він ставить вище, як громадянство СССР. Запитні листки, які треба виповнити, щоб дістати „леґальну базу" для подорожі до СССР, вимагають від петентів або признатися, що вони є „ворогами народу", або — брехати.

Одною з основних прикмет совєтської системи є постійне реєстрування „ворогів народу", накопичування в архівах поіменних списків різнонаціональних емігрантів із Сходу Европи. Виготовлювання таких списків — одне з головних завдань берлінського Комітету генерала Вишневського за „поворот на родину" та всіх його інформаторів у країнах вільного світу. Теперішня пашпортова акція — це ще одна ланка у тому самому ланцюзі. Ніяка „леґальна база" не має значення для країни, що не визнає права й справедливости. І саме в американських виїздових візах для туристів до СССР є клявзуля, що вони їдуть на „власний риск". Така клявзуля — найсумніше свідоцтво для договору з СССР про „культурну виміну" і про туристичний рух: це глум з туристичного руху, коли турист іде з почуттям риску, що його приймає для свого життя, здоров'я і своєї безпеки збоку країни, яка потребує його грошей ,але водночас ставиться до нього, як до шпигуна і „ворога народу".

Аби світ знав правду

У З'єдинених Державах Америки, як і в деяких інших країнах Заходу, немає пропаґанди в тому розумінні, як її стосували чи стосують тоталітарні режими, наприклад, гітлерівський, що вдержував для тієї цілі окреме міністерство пропаґанди, або совєтський, що до всіх справ внутрішнього чи зовнішнього характеру підходить виключно з пропаґандивного погляду, оцінюючи все практичними користями. У здійснюванні своїх завдань тоталітарна пропаґанда не гребує ніякими засобами, послуговуючись не тільки вихвалянням та підфарбовуванням свого, але й наявною неправдою та наклепами у відношенні до країн і народів з іншим суспільним ладом, іншим способом життя.

У демократичних країнах в справах інформації увесь натиск покладений на ознайомлювання із фактичним станом і розвитком життя і подій, і часто-густо буває так, що в інформаційному обслуговуванні світу офіційні чинники не бояться виявити неґативних сторінок дійсности, вважаючи, що тільки правдою можна здобути довір'я і престиж серед інших народів світу.

Такий підхід до проблеми інформування стороннього світу у своїй основі єдиноправильний, бо ж сама історія доказала безліччю фактів, що на фальші й неправді нічого будувати не можна, що всі, хто послуговується брехнею в особистих чи в міжнародних справах, скорше чи пізніше мусять програти.

Не зважаючи на загальну нехіть в країнах вільного світу до всього, що стосується пропаґанди, справа зовнішньої інформації стала останнім часом темою широкої дискусії, передусім над її змістом і методами. Особливо актуальними стали проблеми зовнішньої інформації у ЗДА, де під сучасну пору цією ділянкою відає Інформаційна Аґенція, що є незалежною урядовою установою, а деякі ділянки культурних, виховних й інформаційних взаємин із закордоном належать до компетенції державного департаменту, а частинно безпосередньо до компетенції Білого Дому. Започаткована в цих справах дискусія стосується не тільки конечности консолідації і координації всієї інформаційної служби ЗДА в окремім департаменті для справ інформації, рівнорядному з іншими департаментами в уряді ЗДА. Іде передусім про те, щоб в обличчі посиленої комуністичної пропаґанди, веденої Совєтським Союзом, червоним Китаєм і їхніми сателітами без усяких скрупулів і з допомогою всіх, інколи й найбільш нечесних засобів, зовнішня інформаційна служба ЗДА діяла більш ефективно і бойово. Йде про те, щоб американську зовнішню інформацію зактивізувати і надати їй такого змісту, щоб міг бути фасцинуючим і переконливим не тільки в країнах, прихильних до ЗДА, але і скрізь там, де комуністична пропаґанда завоювала чи завойовує публічну опінію своєю нахабністю і розмахом.

Американська інформація має повну можливість досягнути потрібну їй дійовість і успішність особливо тепер, коли президент Айзенгавер своїми поїздками й американські науковці і технологи своїми досягненнями в конструкції ракет і сателітів високо піднесли престиж З'єдинених Держав Америки в очах усього світу, зокрема в очах европейських та азійських народів.

Роман Голіян

НА КОРСИЦІ

Порто на Корсиці. — Коли під охороною хмари поліцистів возили Хрущова в панцерному авті по головних містах Франції, на Корсиці, у віддалі яких 200 кілометрів від континенту, відбувались примусові „вакації" політичних емігрантів. А все це тому, що за міркуваннями французького міністерства внутрішніх справ та за побоюваннями ген. МВД Захарова, — один із засланців міг би піднести збройну руку на совєтського гостя.

Цей страх був причиною того, що вже 3-го березня, між 6 . 7 год. ранку, синхронізовано у цілій метропольній Франції, забрано з помешкань сотні людей ,найбільш небезпечних в очах адміністрації та її консультантів і звезено поліційними „чорними воронами" до збірних осередків при командах поліцій. Арешти? Ні, формально це були не арешти, а „запрошення" тимчасово виїхати поза межі континентальної Франції. „Запрошення", які виглядали так (говорю про мій особистий випадок):

О годині 6 ранку розбудила мене візита двох дуже, зрештою, коректних панів у цивільному:

— Будьте ласкаві зібратися. Валізка, трохи речей, потрібних на 3-тижневий побут поза Парижем. Можете взяти купелеві штанці ... — Усміх.

— Значить, ви мене арештуєте?

— Нічого подібного. Ми вас лише запрошуємо з доручення французького уряду.

— На Корсику?

— Можливо. В кожному разі на безкоштовні вакації в умовинах повної свободи, лише поза Парижем.

— А коли я відмовлюсь виїхати? У мене справи, які вимагають саме тепер моєї приявности в Парижі.

Інспектор розводить руками:

— Ми обидва тут некомпетентні, маємо строгий наказ. Чому утруднюєте ситуацію нам і собі? ...

— Значить, я арештований?

— Мон Дьє, зовсім ні! Ми вас лише запрошуємо, і часу в нас мало.

Не було ради. Прийшлося нашвидку збіратися.

У збірному осередку в „Отель Божон", де міститься поліційна школа, застаю вже багато людей різних національностей, різного віку, різних професій. Довідуюся, що не всюди проходило „запрошення" так куртуазійно, як у мене. Між звезеними цілий майже український актив Парижу. Чимало осіб похилого віку, сиговолосих. Ред. Бойків з „Українського Слова" переповідає своє „запрошення": На запит його дружини, чи людина в такому похилому віці могла б стріляти на Хрущова, інспектор поліції відповів філософічно:

— Атентати можна робити в кожному віці.

Подібних фраґментів можна було б навести цілі сторінки. В сумі склалася найбільш фантастична мозаїка. Її понурим змістом є люди, відірвані від родин, від щоденної заробіткової праці, від термінових справ, що руйнують власне підприємство, врешті люди хворі, яким перервано процес лікування. Всі вони, накопичені в одній великій залі, чекають годинами, поки довезуть решту, поки заповнять ще одну залю і ще одну ... Вистояти п'ять - шість годин — тяжко. Потім обід у поліційній кантині, потім вечеря, потім спання на ліжках поліційної школи. Миття, голення, — на подвір'ї під краном, під холодним, весняним дощем, що січе майже безупину. Пригадуються воєнні часи, тільки коли це було? ...

Тим часом довозили з в'язниць запізнених „вакаційників". Не кожному пощастило переночувати в поліційній школі . . .

Нарешті, другого дня ,коло полудня, почали відходити транспортові гарнітури. Знову „чорні ворони". Люди стояли на вулицях і дивилися нам услід. Авта виглядали грізно.

На „острові краси"

І ось ми на Корсиці, на „острові краси"! Три години лету з Парижу і вже понад три тижні побуту тут, серед гір у снігу та над морем, що бушує, підмиваючи невпинно голі, червоні скелі батьківщини Наполеона і, як твердять, Христофа Колюмба (Кальві). Сезон починається тут у половині квітня, а тепер маємо ще березень та ще й виїмково холодний. Перепадають рясні дощі. Після прилету зустрічав нас префект Корсики дуже тепло, називаючи своїми гістьми, але від цього, на жаль, нікому не стало тепліше. Вихилясi температури лежать поза обсягом його компетенцій. Багато з нас поперестуджувалося, похворіло на шлунок від тяжкої, переперченої та ,пересоленої корсиканської кухні. Покористуватися купелевими штанцями, не довелось, за виїмком одного мадярського студента, одяг якого знайдено на пляжі, а по ньому самому і слід простиг. Українців серед „вакаційників" нарахували ми приблизно 60. Всі вони були розкинені в міжнаціональних групах по цілому острову — в Порто Кальві, Евізі, Сагоне, П'яно, Іль-Русі, Альгажолі, Пропріяно ... Найтяжче приходилося нашим „туристам" в Евізі, на верхах засніжених гір, на висоті коло 900 метрів, в готелях без огрівання, без теплої води, пристосованих лише на літній побут. Мала, переносна газова піч з трудом огрівала їдальню та по черзі читальню, де цілий день товпилися люди. Мені самому довелося перебути в Евізі понад два тижні. Порятунком був мандрівний крамар, який своєю каміонеткою обслуговував закинені в горах селища, і у якого купили ми теплу білизну та зимові „папучі".

Усі групи примусових туристів перебували весь час під дбайливою і, щоправда, дуже куртуазійною опікою мундурової й цивільної поліції. Виходити поза місце „тимчасового побуту" можна було лише за окремим дозволом, а для дальших прогулянок треба було дозволу префектури в Ажаціо, що потягало за собою цілу процедуру. Очевидно прогулянки відбувалися під опікою поліції за затвердженими списками.

Найприкрішим у тій вакаційній імпрезі був саме той примус, що його відчувалося на кожному кроці, почавши від призначення побуту, постійної опіки до щоденної перевірки особового стану „туристів". Найбільш дошкульним було раннє будження в ліжку з побажаннями „доброго дня", запитом „як спалося", щоб лише переконатися, чи „турист" не втік уночі, скажімо, з наміром дістатися до Ажаціо, а звідти потайки кораблем або літаком на континент, щоб таки виконати

(Продовження на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

ЗДОРОВА КАНАДІЙСЬКА ЕКОНОМІКА

Канадійський міністер фінансів Доналд Флеммінґ 31-го березня цього року передав парляментові збалянсований бюджет на фінансовий рік, який почався 1-го квітня ц. р. і скінчиться 31-го березня 1961 року. Він передбачає домініяльні видатки в сумі $5,880,000,000, а прибутки на $12,000,000 більші, бо саме така надвишка повинна залишитися на кінці цього фінансового року.

У своїй промові міністер Флеммінґ передбачає, що продукція Канади має збільшитися на 6% в порівнянні з попереднім роком. Це збільшення продукції і затримання на теперішній висоті податків дозволять уперше не тільки збалянсувати домініяльний бюджет впродовж чотирьох років, але й підвищити платні федеральним урядовцям.

50,000 цивільних федеральних урядовців дістають більші платні вже від 1-го квітня ц. р., а решта з усіх 180,000 дістануть вищу винагороду вже протягом цього року. В бюджеті передбачені незначні податкові зміни, які матимуть характер технічний, а не суттєвий. Уряд плянує зміни в митних оплатах, щоб допомогти деяким галузям промислу, в першу чергу текстильному.

Сума цьогорічних видатків передбачена на $173,000,000 більше в порівнянні з 1959-1960 роком. який скінчився 31-го березня. Третя частина з цього збільшення призначена на оборону країни, а решта в основному на підвищення відсотків від державної заборгованости, на платні державним урядовцям, соціяльне забезпечення та добродійні цілі.

Флеммінґ вважає, що, хоч економіка Канади спирається на здоровій базі, це зовсім не звільняє канадійців від обов'язку більше ощаджувати, щоб зменшити запотребування на чужинний інвестиційний капітал.

Канадійці повинні жити так. заявив міністер, щоб не було дефіциту в торгівлі з закордоном. В цій ділянці уряд не буде видавати окремих заборон так само, як не буде він обмежувати виїздів за кордон та вивозу долярів. Не думає також уряд зменшувати вартість канадійського доляра за кордоном, висота якого деколи перешкоджає успішній конкуренції канадійських товарів з товарами інших країн.

Про те, що основа канадійського господарства здорова, свідчить факт, що в 1959 році відсотки від заборгованости закордоном становили 1,5% вартости всієї крайової продукції, в 1950 — 2%, а в 1926 р. — більше як 4%.

Економіку своєї країни Флеммінґ схарактеризував такими словами: „Економічний ріст Канади відбувається на здоровій основі: прибутки зростають, і ми радо ощаджуємо. Підприємці мають довіря до економіки і роблять великі інвестиції; наш експорт має добрі вигляди. І тому я сподіваюся, що ріст економіки продовжуватиметься і в 1960 році".

ІЗ ПІДСОВЄТСЬКОГО ПОБУТУ

СЕМЕЙНИЙ КОНФЛІКТ

(АБО Ж: ДІДЬКА ЛИСОГО ТИ ДОЖЕНЕШ, А НЕ АМЕРИКУ)

„Радянська Україна" з 17 березня ц. р., надрукувала нижче подану гумореску М. Лазоренка, яка є дуже доброю ілюстрацією розмаху й темпу, що з ними совєтські колгоспи беруться доганяти Америку. Зілюстрована в гуморесці „наполегливість" колгоспних керівників є типовою для совєтського сільського господарства, що й було причиною надрукування цього роду дошкульної сатири в совєтській офіційній газеті.

Здавалось, збори в „Ясній зорі" йдуть так, як і хотів голова колгоспу Іван Тихенький. Висловилися намічені кандидатури: Пилип Головапок — начальник пожежної охорони. Гаврило Липкий — завідуючий молочним пунктом, ланкова Ганна Криклива. Виступила також з самокритикою Параска Капа, відома в селі самогонниця, і ще хтось з працівників контори. Та ось слова попросила головиха — передова доярка Олена Тихенька. Це було такою несподіванкою, що голова аж підскочив на стільці і кинув у зал перше рятівне слово, яке спало на думку:

— Реґламент!

— Не спішися з реґламентом, я ще не почала говорити, — сказала жінка, рвучко ступивши до трибуни. — Люди добрі, що це в нас таке діється? Чому не світить наша „Ясна зоря"? Чому ми ніяк не виберемось з відсталих? То недорід, то падіж, то ще якась напасть. Соромно сусідам в очі глянути — на весь район одні залишились. На нас уже пальцем показують: обозники.

— Олено, схаменись, — благав Тихенький.

— Я вже схаменулась, тому й вийшла наперед громади.

— Ну, почекай ... Додому повернешся.

Жінка поправила хустку і знову звернулась до залі:

— Так ось я й питаю: чого така біда з нами приключилась? А того, люди добрі, що нікудишній у нас голова, відсталий елемент. Я вже його знаю, як облупленого. Йому тільки сир з вареників виплупувати,

— А ти по суті давай! — закрутився вужем Тихенький.

— Та я ж по суті. Спочатку думала візьметься чоловік за розум, перевиховається. Я вже біля нього і сяк і так, лагідно, по-жіночому.

— Ванюшо, — кажу, — дивись, як у сусідів все добре виходить. Господарство — повна чаша. Сьогодні була у „Червоному лані" — свіжою рибкою пригостили. А у нас ні ставка, ні млинка, ні вишневого садка.

А він мені:

— Риба, та ще у сметані, — добре діло, тільки ж клопоту з нею. Треба ставок гатити. Коли ставок буде — мальків добувай. Доведеться і сторожа ставити, щоб хлопчаки вудками коропів не перетягли. А виловиш як? Знову морока — невід купуй. Це легко сказати: рибу розводь. А воно як зачепиться одне за одне, то й не радий будеш.

— То може, — наполягаю на своєму, — садочок посадимо. Як любо влітку в холодочку посидіти, та й фрукти — вигода артілі.

Мій Іван надув вуса:

— Та воно можна і садочком обзавестись. Тільки ж знову морока — щепи шукай, потім років сім жди, поки вродить. А, може, я до того часу і недоголовую. Це аби весною посадив, а восени уже й яблука труси ...

Йому хоч три дні не їсти, аби з печі не злізти. Тоді я до нього здругого боку заходжу:

— А чому б нам не взятись, та таки добре взятись за городину, цукрові буряки, кукурудзі простір дати. Люди на цьому багатіють. А ти все чогось на овес наполягаєш.

— Нічого ти, Олено, не розумієш, — каже. — Низький у тебе культурний рівень. Чи відомо тобі, який клопіт з просапними культурами? Візьмемо ті ж буряки. Шаруй їх, проривай, перевіряй, а восени, коли настане возовиця, — суцільна морока. Зовсім інше діло овес. Посіяв, зібрав і затрати праці на центнер продукції мінімальні, бо повна механізація. А це зараз головне.

Бачу, громадянин Тихенький свою лінію гне, на тиху стежку верне.

— То, може ти, — кажу, — і ферму на повну механізацію перевів би. А то ми вже й рук не чуємо.

— Тут, — говорить він, — не моя вина. Ще не придумали такої механізації, щоб крутилась сама, як супутник. А без неї, звісно що — тільки морока.

Не бере моя усна агітація. Я тоді до друкованої.

— Візьми, — кажу, — чоловіче, ось цю книжечку. — А сама ледве злість стримую, все кипить у мені. — Візьми ось цю книжечку, прочитай, як рязанці господарюють, як вони Америку наздоганяють.

— А у мене Америка вже в печінках сидить. Хіба не бачиш, який я ентузіязм роздуваю, щоб не тільки догнати, а й випередити Америку.

Ну, думаю, дідька лисого ти доженеш. Закотилася наша „Ясна зоря" з таким головою. Це ж він, люди добрі, ледарів розвів, різних начальників наплодив. Один старший біля телефонів, другий завідує боротьбою з шкідниками, третій з кошиком по селу бігає — яйця збирає. Здорові, червонощокі, в'язи, хоч обіддя гни, а від роботи ховаються, як пес від мухи.

Чого це так, Іване, жінки і в полі, і на фермах, а чоловіки байдики б'ють?

— Тепер, — говорить, — патріярхат.

Що це за патріярхат? Чого його в інших колгоспах немає? І весь цей 'патріярхат, дорогі товариші, за Тихенького горою стоїть? Коли хтось навідається з району, так він в один голос:

— Нам ліпшого голови не треба. А що тітка Олена критику наводить на свого рідного чоловіка, дорогого товариша Тихенького, то ви не зважайте, це просто так — жіноча лінія, ревнощі.

Ну й розгнівали мене і розпекли. Вже й місця не можу знайти. Ах ви ж, ледацюги прокляті, хазяйнувати не вмієте, а патріярхат розводите. Такий мене жаль узяв. Жаль за себе, що стільки років прожила з громадянином Тихеньким і лише тепер узнала: не зійшлись ми характером. Не по нутру мені його тиха лінія. Ось через цю лінію і виник у нас сімейний конфлікт. Розсудіть, люди добрі, як мені далі з такою морокою під одною стріхою жити?

Жінка вклонилась і зійшла з трибуни.

М. Лазоренко

Д-р Е. Жарський

НАШІ ВИХОВНІ ЦІЛІ

(Доповідь, виголошена на 4-ій Педагогічній Конференції Об'єднання Українських Педагогів в Канаді)

(3)

Не диво, що видвигнені гасла: приготування, життьовий успіх, поступ — стали дуже сприйнятливими на початку нашого сторіччя. Але в широко поведеній дискусії виявилася різнородна інтерпретація тих гасел; такий, наприклад, термін, як „життьовий успіх" — інакше буде розуміти той, хто має на думці головно одиницю, інакше той, хто хоче віддати одиницю на службу суспільству, народові. Сприйнятливі гасла зродили центральну проблему, що має бути цілллю — людська одиниця чи спільнота, суспільство?

В історії педагогіки це не нові проблеми, але цим разом ціналігнено їх з небувалою силою. Почалося від протиставлення тих двох цілей, від з'ясування їх як двох контрастів. Педагогічний світ поділився на два табори; один боронив індивідуальности одиниці проти нищівного впливу суспільства, другий — робив з одиниці жертву на вівтарі суспільного добра. Таким чином постали дві педагогічні течії, що взаємно себе поборювали: індивідуалістична й соціяльна.

Одиниця

Індивідуалістична педагогіка мала вже раніше свого представника в особі Ж. Ж. Руссо (XVIII ст.), який в „Еміліі" висунув думку, що дитина народжується доброю, а псується аж під впливом накиненого їй звироднілим суспільством виховання. Після його виступу вже не замовкає в педагогічній літературі протест проти виховних шаблонів, що зв'язують самочинний розвиток дитини. Та найбільший вибух крайнього педагогічного індивідуалізму стрічаємо саме на початку цього сторіччя. Цим разом слова протесту виходять з уст жінки, шведки Еллен Кей, працю якої „Сторіччя дитини" (1900), за короткий час кількакратно перевидано різними мовами. Як Руссо, вона вірить, що завдатки всілякої досконалости існують в дитині від початків, і тільки зле виховання своїм шаблоном шкодить розвиткові індивідуальности. Забава і праця у гурті є годівлею слабих дилетантів і неактивних членів суспільства. Шкільна система — це непрохідна джунґля різних хиб і пересудів. Кей є безоглядною противницею школи і не має найменшого зрозуміння для суспільного аспекту виховання. Для неї існує тільки виховання одиниці. Виховання, на її думку, має бути таким вільним, щоб ніколи не приглушувало природної індивідуальности дитини. І саме ця індивідуальність є для неї найбільшою вартістю. Для Кей головною виховною інституцією є не школа, а родинна хата; від батьків вона вимагає щоб „покірно схиляли чоло перед маєстатом дитини", щоб „служили дитині в покорі й по своїм силам". Аж тоді дитина осягне належне їй „право на життя, повне сильної дитячої індивідуальности".

Тепер, коли спокійно підходимо до „Сторіччя дитини", можемо критично відмітити її позитиви й неґативи: ці останні в деяких суспільствах покутують і по нинішній день. Не зважаючи на доволі великий дилетантизм авторки у самому підході до педагогічних проблем, треба ствердити, що пристрасно написана книжка викликала ще пристраснішу дискусію і лявіну протестів проти тих метод виховання, які приглушували індивідуальність дитини. В центрі педагогічної уваги станула тепер дитина — людська одиниця; створився пайдоцентризм не тільки в педагогічній теорії, але й у практиці. Дуже далеко посунулася в напрямі врахування індивідуальности вихованків італійка Марія Монтессорі (1907), що в своїй методі залишає дитині майже безмежну свободу. Індивідуалізуючою є також т. зв. мангаймська система, що її опрацював німець Антін Зікінґер, беручи до уваги ступені чи роди обдарувань дитини. Іншим шляхом у цьому напрямі йде дальтонська метода американки Гелен Панкгерст та інших педагогів. І хоч ці методи не мають уже такого крайнього індивідуалістичного духу, що його проповідувала Еллен Кей, навпаки ,сліді в них і суспільні цілі, проте, зродилися вони з ідей, видвигнених у „Сторіччі дитини".

У ході більш і менш запальних дискусій певна частина педагогів підійшла до цієї проблеми дещо глибше. Це правда, що предметом виховання є дитина, але ціллю виховання не може бути нічим не зв'язана і повна самочинного розвитку індивідуальна окремішність, отже щось дане природою. Не можна — як цього домагаються крайні педагогічні індивідуалісти — безкритично ідеалізувати дитину і песимістично оцінювати культуру та додатні виховні дії; ідеальна людина не може постати лише шляхом саморозвитку, чи лише під діянням самої природи. Дитина мусить підлягати довгим і послідовним педагогічним впливам, щоб з неї міг постати індивід. Немає сумніву, що треба цінити індивідуальну окремішність дитини, але не можна вважати її за найвищу педагогічну вартість. Що найвищу вартість треба ставити не на початку, але на кінці розвиткового процесу. Особовість, тобто духова структура, ушляхетнена й згармонізована довготривалими впливами культури і постійною працею над собою — ось що має бути найвищою ціллю виховання. Цей вплив культури потрібний на те, щоб сира первісна індивідуальність могла ушляхетнитись і переробитися на персональність.

У такій концепції педагогічного персоналізму,(який розвинувся в Німеччині і чільними представниками якого в нашому сторіччі є Гуґо Гавдінґ та Герман Ічнер) зовсім не заперечується права одиниці на свобідний розвиток, але з притиском підкреслюється потребу усуспільнення особовости. Педагогічний персоналізм філософічно обґрунтував своєю персоналістичною філософією Вільям Штерн (нар. 1871), що у своїх поглядах на життя протиставив два світи: світ речей і світ особовости. При тому термін „особовість" визначив він як „унітас мультиплекс", отже далеко ширше, як його вживається у педагогіці. Людська особовість є у Штерна лише одною з багатьох особовостей. Так філософія Штерна продовжує у нескінченість певні лінії, що зарисувалися перед нею у педагогічному персоналізмі.

ДИМЧАСТИЙ ПРОСТІР . . .

Димчастий простір
перецвівся в синій,
Над болотами
тумани лягли.
В степах сьогодні
вереском пташиним
Весну стрічають
зграї соколині,
Ключі качок
і хижаки - вірли.

І тільки ген
на небосхилі плинуть
Хмарки, як сльози,
як разки перлин.
В промінні тоне
далина цілинна,
Ліси берези,
бересту, ялини
І сині гори,
що в пасмо сплелись.

ОЛ. СОРОКА

НТШ ВІДЗНАЧИЛО СТОЛІТТЯ НАРОДИН АКАД. СТЕПАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА вшанувало окремою Науковою Конференцією 2 січня 1960 р., століття народин свого почесного члена, академіка проф. д-ра Степана Смаль-Стоцького.

Проф. Степан Смаль-Стоцький (1859-1938), український учений - мовознавець, відіграв важливу ролю в нашому науковому, політичному, громадському та культурному житті. В науковій та педагогічній діяльності займав він визначний пост професора університету в Чернівцях (1885-1914), професора українського університету в Празі (від 1921 р.) та Президента Українсько - Могилянсько-Мазепинської Академії Наук. В політичному житті він відограв важливу ролю як посол до буковинського сойму, та австрійського парляменту, як заступник Маршала Красвого Виділу Буковини (1904-1913), вкінці як посол ЗУНР в Празі (1919). Проф. Степан Смаль - Стоцький має також великі заслуги на громадському, культурному та економічному відтинках відродження Буковини, як довголітній національний провідник буковинських українців та основник майже всіх українських, просвітніх та економічних товариств в Чернівцях.

Для вшанування заслуг проф. Степана Смаль-Стоцького, цілий ряд наших товариств та установ іменував його почесним членом, а саме: Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Матірне Тов. „Просвіта" у Львові, Товариство „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі, якого був членом - фундатором; Тов. „Український Народний Дім" в Чернівцях та Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі. Проф. Степан Смаль - Стоцький був теж головою Центральної Управи Українських Січових Стрільців (1917), головою Музею Визвольної Боротьби України в Празі (1935-38) та членом багатьох інших українських товариств і установ. В 1918 р. проф. Степан Смаль-Стоцький був покликаний в члени Української Академії Наук в Києві, в її Історично-Філологічному Відділі.

Вшановуючи століття народин проф. Степана Смаль-Стоцького, Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА влаштувало окрему Наукову Конференцію та видало спеціяльне число серії „Доповіді — Пейперс" для відзначення цієї річниці. До цього числа ввійшли праці д-ра Л. Луцева та акад. проф. М. Возняка.

Наукову Конференцію відкрив — з рамени Філологічної Секції — проф. д-р В. Стецюк та запросив до Президії проф. д-ра К. Кисілевського, д-ра Л. Луцева, д-ра С.

Акад. Ст. Смаль-Стоцький

Демидчука і д-ра І. Новосівського. Предсідник Конференції вказав на великі заслуги акад. проф. Степана Смаль-Стоцького для української науки. В своїх працях проф. С. Смаль - Стоцький відкинув язикові міти у постаті праруського язика та вивів українську мову просто з праслов'янської мови, опираючись головно на фонетиці та морфології мов а не тільки на лексиці. Він відкинув твердження про надто великі зв'язки української мови з російською, тому то акад. Л. А. Булаховський в праці „Питання про походження української мови" (1956) твердив, назвавши проф. С. Смаль-Стоцького „західньо - українським австрійським (?) ученим", що проф. С. Смаль-Стоцький керувався в своїй праці „характеристичними й виразними націоналістичними тенденціями".

З черги д-р Л. Луців насвітлив постать акад. С. Смаль-Стоцького як ученого і громадянина. Професор С. Смаль-Стоцький студіював в Чернівцях і у Відні, у слявіста Ф. Мікльошіча, де склав докторат (1884) та габілітувався на доцента слов'янської філології. Опісля дістав катедру української мови і літератури в Черновецькому університеті (1885), де працював повних 29 літ, аж до часу покликання його до військової служби. Перебуваючи в Чернівцях, проф. С. Смаль - Стоцький, крім своєї наукової діяльности, працював у всіх ділянках нашого громадського, економічного та культурного життя, організував читальні і щадничі каси, обраний послом до буковинського сойму та до австрійського парляменту, боронив прав українського народу на парляментарному форумі. Все ж таки найтривкішою пам'яткою по собі, він залишив свою наукову працю. В мовознавстві придержувався професор С. Смаль - Стоцький строго наукових метод, він побачив, що наша мова має свою окрему будову, що в її організмі діють окремі закони, одним словом, що вона не є жадним додатком до будь-якої іншої мови, отже і не до російської. Ця самостійна мова потребувала також окремої зверхньої шати, а саме власного фонетичного правопису. У своїй історичній граматиці, що появилася німецькою мовою 1913 р. при співучасті проф. Ф. Гартнера, проф. С. Смаль-Стоцький доказував, що українська мова таки на початку свого історичного життя, являється з окремою, тільки собі питомою, звуковою й морфологічною системою, відмінною від системи російської мови. Він переконував, що не було ніякої переходової праруської мови, бо всі слов'янські мови розвинулися з діялектів праслов'янської мови. Пізніше й інші мовознавці (Ільїнський, Мілевський, Шобер) виказали, що ті нібито ознаки праруської доби, про які говорить В. Ягіч, в дійсності сягають аж до діялектичних явищ праслов'янської мови. Проф. С. Смаль - Стоцький навчав, що наше тверде „е", подібно як південно - слов'янське і чеське, постало безпосередньо з праслов'янських діялектів, які мали в подібних випадках тверді голосні. Свої погляди на українську мову проф. С. Смаль - Стоцький вияснював ще в численних розвідках, статтях та рецензіях. Він працював також над історією літератури і культури. Його „Інтерпретації" Шевченкової творчости вияснюють на основі текстів символіку Шевченкового поетичного слова. В праці „Ритміка Шевченка" він розбив леґенду про „маломистецьку форму" поезій Шевченка та виявив, з яким великим мистецтвом послуговувався Шевченко всякими модифікаціями народніх ритмів.

З черги проф. д-р К. Кисілевський виголосив доповідь „Акад. Степан Смаль - Стоцький як філолог", в якій обговорив значення його для української філології та загального мовознавства. Ф. Мекльошіч, у якого студіював акад. С. Смаль - Стоцький, зацікавив його основними питаннями з мовознавства, і спонукав до вивчення й опису змісту Кодексу Ганкенштайна, що був староукраїнським рукописом 12—13 ст. й находився в Надворній бібліотеці у Відні. Дякуючи Мікльошічеві, перші праці академіка Смаль - Стоцького, що виявили визначну спостережливість та науковий підхід автора, були поміщені в таких поважних видавництвах, як Archiv fuer slavische Philologie та Sitzungsberichte der K.u.K. Akademie der Wissenschaften in Wien. Як професор університету, акад. Смаль-Стоцький виховав наших визначних україністів, як Василя Сімовича, С. Яричевського, В. Равлюка, С. Лакусту, Д. Николишина, О. Цісика, С. Никифоряка, К. Чеховича, М. Гнатишака, Л. Луцева і ін.

Записки Іст. - філол. Відділу УАН (1919) помістили життєпис акад. Смаль-Стоцького та вичислили його праці: Uber die Wirkungen der Analogie in der Deklination des Kleinrussischen (1885), Uber den Inhalt des Codex Hankensteinianus (1886), Minoritaetsvotum mit Anhang (1887-88), Руска граматика (1893 — разом з Ф. Гарднером, 1907, 1914, 1925) та Grammatik der Ruthenischen (Ukrainischen) Sprache (1913 — разом з Ф. Гартнером). Крім того появилась в 1927 р. його праця „Розвиток поглядів про сім'ю слов'янських мов і їх взаємне спорідження". Перша з повищих праць має морфологічний характер і обговорює мовні явища у відміні, із становища життя мови. Друга праця — то опис нашої пам'ятки з княжої доби, з особливим порівнанням її змісту з подібними книгами Богослужбового характеру. В третій праці подав акад. Смаль-Стоцький докази на потребу управильнення нашого правопису та заведення фонетики в школі, що сталося в 1895 р. з наказу міністра Гавча. Про справу одностайности правопису акад. Смаль-Стоцький писав кількома наворотами („Про руську правопись", „Правописні непорозуміння" і ін.). Його кличем стало: пишім, як правильно говоримо; в справах правопису рішатиме дійсна вимова і не поможуть ніякі правила фонетики. „Руська граматика" була дальшим кроком в напрямі унормовання літературної мови, основана на описі фонетичних явищ, знаменитих поділах у відміні, морфології та синтаксі літературної і деяких особливостях народної мови. Найславніша була його праця "Grammatik der Ruthenischen (Ukrainischen) Sprache", що дала нам синтезу наших мовних явищ на історичному підкладі та відкинула гіпотезу Шахматова - Соболевського про „праруську спільноту". Акад. Смаль-Стоцький та Гартнер назвали цю гіпотезу фантазією та подали багато більше спільностей із сербськими та хорватськими елементами, ніж з російськими. Це останнє викликало серед славістів розчарування та заперечення (Вондрак, Вайнґарт, Лер-Сплавінський, Шахматов, Карський, Ягіч та врешті Л. Булаховський). В цій граматиці зібрано величезний матеріял та проведено надзвичайно переконливу його аналізу. Треба однак тут зазначити, що думка про спорідненість із сербською мовою була подана вже Ф. Коршем та має свої основи в порівняльній методі. А власне Корш із Шахматовим та Фортунатовим подали свої голоси (1905) за зміну переслідувань українського печатного слова і за визнання самобутности української мови. Також у Шахматова можна завважити („Нариси з історії української мови", 1924) зміну поглядів в нашу користь. Та проте злющі напади на працю акад. Смаль - Стоцького тільки поменшували вартість наукового підходу його критиків. Доказовий матеріял подав акад. Смаль-Стоцький у праці „Розвиток поглядів...". Він писав теж рецензії на словники, наукові праці та забирав слово в справі діялектних дослідів, називаючи їх неточними та неповними. Його становище до дифтонгів було скептичне (у „Славії"), що зрештою і сьогодні, в добі творення діялектичного атласу, справдилося.

На закінчення Конференції д-р С. Демидчук дав сильветку акад. Смаль-Стоцького як громадянина. Всебічно та вичерпно опрацьовані доповіді дали змогу численно зібраній публіці зазнайомитися з постаттю акад. Смаль-Стоцького як науковця та педагога, як творця та організатора просвітніх, культурних і економічних товариств і об'єднань буковинських українців, як національного їхнього провідника, а перш за все як ученого - мовознавця, що українській науці присвятив ціле своє життя.

Р. Кобринський

НА КОРСИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

запланований атентат на Хрущова . . .

Поза цим дні плили ідіотично глупо, нудно, повні турбот за домашні справи, у безсилій свідомості втраченого часу, без спромоги розпоряджати самим собою. В такій психологічній атмосфері блідне краса красвидів, а шум гірських рік та морських припливів стають нестерпні своєю монотонністю. А вночі ревіли осли під вікнами так розпачливо, як лише вони вміють. А корсиканці, що мають вендету в крові, дивились на нас, усміхаючись двозначано, неначе хотіли сказати: — „А що, висмикнувся вам Хрущов з рук?!"

У місцевих церквах відправляли священики Богослуження з молитвами за переслідувану, мовчазну Церкву, а складений пошвидку український хор в Іль - Русі, мабуть, уперше в історії знайомив корсиканців з українською богослужебною піснею.

Дуже турбувала нас доля засланих на Бель Іль ан Мер і на Іль де Ре, де доживав свого віку Петен. В цих групах на скелистих острівцях Атлантійського океану були теж, мабуть, українці. Дисципліна там була в'язнична, без права переписки. Як вони перенесли це сіромахи?

А проте щось робиться

Найбільш активною на Корсиці була група українців в Порто, надморському, малому присілку Оти. Мабуть тому, що їх там було найбільше, і тому, що мали між собою Л. Гузара, директора В-ва „Українське Слово" з Парижу, людину повну ініціятиви та енергії, який став автоматично речником усіх національних гуртків в Порто та „українських корсиканців". Порто, положене настільки вигідно й атракційно, що саме до нього навідувались у першу чергу французькі й закордонні кореспонденти, одні в пошукуванні правди, другі — сенсації. Говорили ми з журналістами, що знаходили в нашому положенні якраз це перше, слухали й записували, а опісля реагували в пресі щиро і з досадою, як, наприклад, у паризькому „Фіґаро". Були, однак, і такі, які хотіли представити наш побут на Корсиці як справжню вакаційну розвагу в умовинах люксусу, про який не снилося ніяким революційним змовникам. Вони були розчаровані невдячністю цих дивовижних туристів, які дивилися на них з байдужністю, як на червоні скелі та синє плесо морської затоки, як на колорові столики та парасолі на верандах своїх готелів.

— Невже вам тут зле? — питали майже ображено.

— Ставайте на наше місце, а ми поїдемо туди, звідки нас привезли . . .

Назагал з такими репортерами взагалі не говорили. Зате зредаґовано низку протестів втриманих в дуже рішучому тоні і телеграм до урядових чинників у Парижі. Дуже категорична була телеграма з Евізи до міністра внутрішніх справ, де засланці стояли на порозі голодівки. Ця скоординова акція принесла успіх, і з Парижу прибула слідча комісія. Проте, у згаданій акції йшло не так про поліпшення побутових умовин, як про моральний бік, про гуманітарні засади демократичних вольностей, що й справді принесло свою, інформаційно - пропагандивну користь. І якщо вільна світова преса розписалася про корсиканських засланців, не приховуючи свого обурення, то у великій мірі причинились до цього самі засланці.

Група українців в Порто вислала телеграму і листа до монсеньйора Кіра, голови міста Діжону і декана французьких парляментаристів, який збирався привітати особисто Хрущова, такого змісту: Українці, видалені на Корсику, пригадують Вам, що з наказу Хрущова Українську Католицьку Церкву знищено і заборонено. Всі члени українського Єпископату, а саме один архиєпископ і сім єпископів убиті, або заслані на Сибір.

Із від'їздом Хрущова українців на Корсиці звільнено. Проте, не перед одним стає настирливий запит: а що буде, коли в травні розпочнеться т. зв. конференція на вершинах? Чи знову впаде смертельний страх на вождя всесвітнього комунізму та його супутників і чи знову повториться наша туристична ескапада поза континентальні межі Франції? . . . Чи може знайдуться інші, дешевші засоби ізоляції „терористичного елементу?".

Запити остають без відповіді. У маленькому заливі Порто бушує море і голі скелі вилискують темночервоною бронзою. Накрапує дрібний дощ. На готелевих верандах порожні столики

● В Ню Йорку 6,000 поліцистів брало участь у прийнятті, яке влаштувало в готелі Валдорф - Асторія їхнє Товариство св. Імени з нагоди св. Причастя. Під час прийняття промовляли єпископ Фултон Дж. Шін і заступник губернатора М. Вилсон, які виголосили веселі промови, але комісар поліції Стіфен П. Кеннеді в своїй промові виступив проти „джовків" про поліцистів, кажучи, що поліція має дуже важливе завдання — „стояти на сторожі закону", а не вирішувати, чи закони є добрі.

● 2-го квітня у Вашинґтоні була гарна погода, і 4,756 туристів відвідало Білий Дім, а 2,000 не могли цього зробити, бо пані Айзенгавер приймала в себе 2,000 республіканських жінок.

У відвідинах в мистця

Зайшов я до мешкання і робітні відомого нашого мистця Михайла Мороза з метою „полонити" його в члени Українського Народного Союзу, та спершу сам я попав у полон мистецької краси і пишности і не отямився, як заслухався в приємну розмову з нашим мистцем, що тривала майже дві години. В міжчасі подивляв мистецькі картини, порозвішувані після закінчення останньої виставки по всіх усюдах затишного мистецького мешкання. На головній стіні великий портрет Митрополита Андрея, що в повних ризах відправляє Службу Божу у своїй каплиці. Портрет сповнений відчуттям величі і достойности, що їх відчував кожен в безпосередній зустрічі із людиною тієї міри, якою був покійний Великий Митрополит. В дальшій розмові мистець розповідає про свою творчу працю, що вимагає постійного вкладу наполегливости і зусильної праці, зокрема, якщо мистець не хоче залишатися на місці, але змагає до творчих вершин. В зустрічі з образами мистця глядача заливає просто питома Михайлові Морозові повінь пишних і яскравих барв. Чим довше триває зустріч з мистцем і з його творами, тим сильніше мистецтво бере верх

Михайло Мороз

над . . . союзовим організатором і мимоволі мандруємо думками мистцевим шляхом і в Париж, і на Гуцульщину, і в Альпи, і потім уже у красу гір Кетскілл й Адірондаку. На закінчення оглядаємо альбоми із вирізками рецензій, критичними оцінками й вкінці мистець таки „попадає в полон" союзового організатора, стаючи членом Українського Народного Союзу.

Іван Скочиляс

В канадійському парляменті критикують рішення ЗДА зменшити продукцію ракет „Бомарк"

Оттава. — Минулого тижня в канадійському парляменті офіційна ліберальна опозиція критикувала консервативний уряд прем'єра Джана Діфенбейкера за те, що він розбудував дві бази для керованих ракет „Бомарк," не знаючи нічого про те, що американський уряд вирішив зменшити продукцію тих ракет. Канада будує ці бази в рямках північно - американської оборонної команди, яка є спільна для обох країн. Міністер оборони Джордж Піркс запевняв парлямент, що він весь час був поінформований про те, що плянують ЗДА в цій справі, але опозиція цим не вдоволилася і твердила, що ЗДА замало інформували Канаду про ці протилетунські ракети. Уряд знайшовся в незручній ситуації внаслідок рішення ЗДА, і покищо заявляє, що не буде зміни в розбудові цих двох летунських баз, які тепер будується.

● У муринській Ліберії в Африці американський лікар д-р Джордж Вей Гарлі з своєю дружиною, ученим ботаніком, вели місіонарську роботу впродовж 34-х років. Протягом перших 10-х років вони мешкали в землянці серед джунґлії і д-р Гарлі застрелив раз леопарда з порогу своєї хати. Тепер вони від'їздять, бо 64-літній лікар, який водночас був хліборобом, теслею - будівничим, ковалем і антропологом, захворів на серце.

Велика перемога УВК „Плай"

В суботу 2 квітня ц. р. Український Відбиванковий Клюб „Плай" взяв участь у турнірі кращих команд відбиванки середнього заходу та сходу, що відбувся в приміщеннях Аллеґені коледжу в Мідвіл, Па. Здобуте першенство під назвою "Ukrainians" відбиванкової команди та Чаша чемпіона були найкращим уродиновими дарунками голові та опікунові цього клюбу, українському підприємцеві, інж. Лепкалюкові, який обходив у понеділок 4 квітня свої 41-ші уродини.

В першій частині цього важливого турніру змагалося двадцять клюбів в двох групах по 6, та грали вони в цих групах між собою системою кожний з кожним. У.В.К. „Плай здобув у своїй групі перше місце такими осягами поодиноких гор:

Плай - YMCA Боффало	2:0
Плай - Монессен Турнерс	2:0
Плай - YMCA Янгставн	2:0
Плай - YMCA Дейтон	1:1
Плай - Аллеґені Каледж	2:0

Опісля відбулися фінальні розгривки поміж восьми кращими дружинами — учасниками турніру, по 4 з кожної групи, олімпійською системою (програв — відпав), в яких „Плай" розправився з трьома суперниками переконливо з дуже гарними вислідами:

Плай - YMCA Кораополіс	2:0
Плай - YMCA Мідвіл	2:0
та фінальні змагання	
Плай - Ст. Джо Лід	2:0
	(15:11) (15:6).

В загальному точкуванні У.В.К. „Плай" зайняв перше місце, а дальші місця за українцями припали: (2) Ст. Джо Лід, (3) YMCA Дейтон, (4) YMCA Мідвіл, (5) Естонський С. К. Торонто (чемпіон Канади).

Ці перемоги У.В.К. „Плай" виявили, що наші відбиванкарі є таки найкращою командою відбиванки не тільки на сході, але і на середньому заході, бо переможений „Пласм" Дейтон, Огайо, досі виграв більшість зустрічей цього сезону з дуже грізним клюбом YMCA з Шикаґо. Цим самим вважають „Плай" найсильнішим суперником — представником сходу та середнього заходу в недалеких вже грах за відбиванкове першенство цілих ЗДА.

На наступну неділю У.В.К. „Плай" візьме участь в турнірі відбиванки в місцевості Вайт Плейнс, де змагатиметься наша шістка в групі найкращих команд відбиванки сходу, т. зв. групі АА. Противниками „Плаю" будуть клюби Бінґгемнтон, Вунсакет, Вест Сайд, Кемден та Норріставн.

У.В.К. „Плай" за час свого неповного ще дворічного існування здобув у 21 турнірах відбиванки 15 перших місць, 3 другі, та 3 треті. В цьому сезоні Плай здобув вже 5 перших місць, одно друге та два треті.

(в. с.)

Труман пропонує крайові президентські правибори на кошт федерального уряду

Вашинґтон. — Сенатор-демократ із Мишиґену Філіп А. Гарт зорганізував телевізійну передачу, з колишнім президентом Гаррі С. Труманом і сенатором-демократом Естесом Кіфовером, яких думки зарекордовано в місцях перебування обох промовців. Труман заявив, що він є проти теперішніх правиборів, під час яких вибирається кандидатів на президента в 15-ох стейтах і в Дистрикті Колумбія, бо це „звичайне замилювання очей", і ці правибори не мають жадного впливу на номінацію кандидатів на президента на номінаційних конвенціях. Сенатор Кіфовер обороняв стейтові правибори, кажучи, що вони мають значення, хоч вони не помогли йому стати кандидатом на президента, Труман пропонує крайові правибори для назначення кандидатів на президента, і вони повинні відбуватися на державний кошт.

Численні електронічні винаходи можуть спричинити загальне замішання під час бою

Вашинґтон. — Представник армійського дослідного і розвиткового центру генерал-майор Роберт Дж. Вуд, зізнаючи в підкомісії видатків в Палаті Репрезентантів, казав, що тепер вояки на фронті під час бою матимуть стільки різнородного електронічного виряду, що ті всі механізми будуть перешкаджати одні одним і можуть спричинити загальне замішання. Генерал Вуд говорив про „міріяди" механізмів, від звичайного кишенкового радія до складних центрів, що керують ракетами. Теперішня війна — це побоєвище з різними електронічними механізмами, про які вояки з другої світової війни не мали найменшого поняття. Генерал-майор Вуд оцінює, що на 60 квадратових милях поля бою може бути коло 20,000 електронічних механізмів, а скільки їх може бути по ворожому боці, цього не можна передбачати.

ТАРЗАН, ч. 4433. Несподівана атака.

Голодові муки дошкулювали мавполюдові і він поспішав до районів, де пасся олень.

Він пристанув на краю джунґлів, його ніздрі задрижали від запаху тварини . . .

Аж нагло з укриття чорна антильопа пирскнула і з вітром заатакувала його!

Посмертні Згадки

Василь ЧАЙКОВСЬКИЙ ТРУНКО — член 188 Відд. УНСоюзу в Дурганвіллі, Н. Й., помер, по тяжкій і довгій недузі, дня 18-го березня 1960 р. Покійний, нар. 1879 р. походив із с. Лука, пов. Самбір, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Євгенію, одну доньку, 4 синів та 12 внуків. Похорон відбувся 21-го березня 1960 р. з римо-кат. церкви в Дурганвіллі на цвинтар St. Francis Cemetery в Дурганвіллі, Н. Й., при участі Родини та Членів Відділу. — В. Н. П!

Т. Харітон, секр.

Анна ЗАНЬКО, — довголітня членкиня Б-ва св. Василія Великого, Відділ 364 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, упокоїлася в Бозі, 8-го березня 1960 р., по дуже довгій і тяжкій недузі. Покійна походила з м. Мости Великі, пов. Жовква, Зах Україна Полишила у смутку доньку Марію, 6 синів, невістки та 14 внуків. Похорон відправили два священики в дні 12-го березня 1960 року, при участи Родини, Приятелів та Членів Б-ва в українській католицькій церкві Преч. Діви Марії, а поховано на парафіяльному цвинтарі в Парма, Огайо. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Владика, фін. секр.